

Mapejat de relacions / Els irreductibles sabadellencs de la cultura

quaderndelesidees.press/mapejat-de-relacions-els-irreductibles-sabadellencs-de-la-cultura/

October 5, 2015

Molta voluntat, precarietat, imaginació i un objectiu: que la seva obra arribi a un públic. Els artistes sabadellencs no es resignen però ho tenen força complicat per guanyar-se la vida creant. Amb la crisi, les administracions públiques han tancat aixetes, ha augmentat l'IVA cultural, i la nova llei de mecenatge fa temps que s'anuncia però no arriba. No hi ha un mercat prou potent: ni museus ni galeries tenen grans pressupostos. Però la majoria d'artistes consultats no es queixen de la manca de finançament. També són conscients que fa temps que les fronteres es dilueixen: l'art es mou per espais insospitats. No es miren el melic. Alguns assumeixen que sovint han de combinar la seva faceta artística amb alguna altra feina que no té res a veure amb l'art. El seu públic es pot trobar en qualsevol racó del món i han convertit les xarxes socials en el seu aliat. Hi ha una crítica que sovint es repeteix: la línia vermella potser es va creuar fa temps, però no amb les retallades, sinó amb la manca de consciència del fet cultural. ¿La societat demana cultura? ¿La desafecció és més preocupant que les retallades? A Sabadell, hi ha artistes amb un discurs interessant i sovint combatiu. La seva obra fa reflexionar sobre molts aspectes d'actualitat. Són provocadors. Sacsegen consciències. Però la societat sabadellenca escolta el que volen explicar? Molts creadors asseguren que la seva obra ha estat molt més reconeguda a fora que no pas a la seva ciutat natal. O que fins que no se'ls ha valorat en altres racons del món, a Sabadell no se'ls ha fet cas. La majoria està d'acord en un punt: l'art no pot estar en crisi perquè sempre hi ha alguna cosa per explicar. Ells no deixen de crear. Si la ciutat està atenta o no a les seves propostes és una altra qüestió.

Jaula C2, Eme Rock, 2012.

Eme Rock

«Puc fer una exposició en un soterrani de Can Rull i que algú de Nova York se n'enamori»

Eme Rock és el nom artístic de Francisco Martínez Guijosa (Sabadell, 1983). Aquest sabadellenc ha exposat la seva obra a diferents racons del món, entre els quals el Museu d'Art Contemporani de Caracas o l'Art Basel de Miami Beach. «Vaig començar amb l'art convencional, però a Sabadell no funcionava. Fer el pas a l'art digital va ser essencial, vaig trencar moltes barreres i se'm van obrir moltes possibilitats», explica. Nova York va ser el primer lloc on se'l va reconèixer, després va venir Veneçuela o Panamà. En opinió d'Eme Rock, l'obstacle no és la visibilitat: «El problema no és la manca d'espais, sinó els que viuen aquí». Ell és fidel a Sabadell: hi viu, hi treballa i la ciutat inspira la seva obra, però reconeix que no hi té un públic i que a la societat sabadellenca li costa assumir propostes trencadores com la seva. La ciutat, però, és sempre latent a la seva obra: «M'ha marcat molt el lloc d'on sóc. Vaig créixer a l'extraradi, als Merinals, i això es nota molt a la meva obra ».

De fet, Eme Rock va exposar el 2012 un projecte a l'antiga galeria Mutts de Barcelona que tenia molt a veure amb el seu barri. *Jaula C2* s'inspirava en les competicions de cadernerres. Van dissenyar gàbies que volien ser una crítica a l'organització de les ciutats i com les persones cada vegada se senten més controlades i perseguides. Eme Rock no es resigna: «Treballo perquè la ciutat de Sabadell sigui reconeguda com a creadora de tendències. Es tracta d'explicar que fora de Barcelona també passen coses». No deixa de moure's i de trencar esquemes: «El 2011 vaig fer una proposta, oferir la meva obra digital en un USB. Em van dir que ningú compraria un USB. Vaig vendre l'USB en una galeria de Nova York i ara han acceptat que sí que és possible. Fins que no es reconeix a fora, no es reconeix aquí». En opinió d'Eme Rock, ja no té sentit fer exposicions a les grans capitals com Barcelona, Madrid o Nova York: «La meva obra ja circularà per Internet, puc fer una exposició als soterranis d'un local de Can Rull i que una persona de Nova York se n'enamori». Aquest artista sabadellenc vol que el seu art arribi –el seu aliat són les xarxes socials– a tothom: «No vull fer art només per a iniciats». I afegeix: «L'art no pot estar en crisi mai perquè sempre hi ha alguna cosa per explicar».

Àlex Reig

«La qüestió sempre és no deixar mai de crear i ensenyar-ho als altre; si no, no ets un artista, ets una altra cosa...»

Àlex Reig (Sabadell, 1969) ha viscut a Londres, Edimburg, Katmandú i actualment viu a prop d'Hèlsinki. Ha participat en diferents exposicions a nivell local, a Espanya i Europa. Es va formar a la Llotja de Barcelona i a la Fundació Centre del Vidre, que ja no existeix. «He venut alguna cosa, fins i tot als Estats Units, però mai m'ha donat prou com per viure de l'art, almenys regularment», explica. Mai, però, ha deixat de crear: «Penso que si et defineixes com a artista i realment portes el fet de l'art a dins, tant és on et trobis i com sigui la teva situació personal, la qüestió sempre és no deixar mai de

crear i ensenyar-ho als altres; si no, no ets un artista, ets una altra cosa...». Reig no ha deixat mai d'indagar i explorar, sobretot amb materials com el vidre i el metall aplicats a l'arquitectura i l'escultura, i va endegar un parell d'empreses relacionades amb l'artesania i el disseny a Sabadell, compaginant-ho sempre amb projectes artístics de caràcter més personal. La crisi, però, va fer inviable la continuïtat de les empreses. Reig admet que s'ha hagut de reciclar en nombrosos casos i aprendre a treballar amb noves tecnologies, eines i materials. S'impregna dels llocs on va: a la seva obra hi és latent el lloc on viu, la gent, els costums, la climatologia... És en part crític amb la irrupció d'Internet: «Gràcies a Internet i les noves tecnologies l'art ha pres nous camins, noves vessants, i en algun moment fa la sensació que fins i tot s'està dissolent, desapareixent. Transformant-se només en pura exhibició momentània, que el nostre cervell, a causa del massiu flux d'informació diària, ja no pot retenir per gaire estona». El perill, assegura Reig, és que «tot pot ser considerat art». Internet, però, també dóna capacitat d'autogestió i això és positiu: «Sobretot per no haver de passar pel filtre d'alguns especuladors i certes galeries. Continuen existint, però ja no poden allargar els seus "tentacles" tan sovint per manipular preus i gestions diverses amb col·leccionistes i museus». El problema de l'autogestió, reflexiona Reig, «és que ens roba força temps. Recordem que som artistes i no sempre ens sabem vendre bé, malauradament. Llavors ja tornem a estar com a l'inici. Deixem que gestioni la nostra obra un altre...? Però qui, com i quan...?». A Finlàndia assegura que hi ha més estabilitat a tots els nivells, però no és cap paradís: «Aquí tens ajudes a l'abast si saps on buscar-les, però t'ho has de treballar força. El principal obstacle és l'idioma. El finès és imprescindible per fer gestions a nivell governamental».

Escultura d'Alex Reig.

Dotze milions d'euros. Llorenç Ugas, 2013.

Llorenç Ugas

«No crec que sigui un problema de crisi, sinó de reinventar-se i de generar propostes noves»

Llorenç Ugas (Sabadell, 1976) ha exposat en diverses ocasions les seves fotografies a ARCOMadrid, s'ha endut diversos premis i no deixa de mostrar les seves obres a diferents galeries d'arreu de l'Estat espanyol. Tot i això, fa moltes altres feines que no tenen res a veure amb la creació per sobreviure. Al principi, va intentar exposar a la seva ciutat natal però no se li van obrir gaires portes: «A Sabadell no vaig poder començar a fer coses fins que no em van reconèixer a fora. El 90% de la feina la faig fora», explica. El primer lloc on va fer una exposició, que va titular *Espacios de luz*, va ser la galeria T20 de Múrcia. Més tard va guanyar una residència al Casal Solleric de Palma de Mallorca i va exposar a la Fundació Vila Casas de Girona, al Palacio Provincial d'Alacant, a l'Instituto Europeo de Design de Madrid o a la galeria Sis de Sabadell. Ara està preparant una exposició per a La Cort, un centre autogestionat de Banyoles i dues exposicions que tan sols duraran una nit a Mallorca. «Ara es fan moltes residències, fins i tot a pisos i cases particulars. No crec que sigui un problema de crisi, els artistes sempre estan en crisi. Més aviat és una qüestió de reinventar-se i de generar propostes noves. Abans el món de l'art era molt més petit. Les galeries i els museus els portaven entre poca gent, però ara ha entrat molta gent jove i es fan moltes més coses interessants». Entre elles, Ugas destaca el projecte *Azbandes*, que proposa que les galeries trenquin amb la seva programació habitual i convidin un comissari independent perquè dissenyi una exposició amb artistes que normalment no representin aquestes galeries. Hi participen galeries i museus de Madrid i Barcelona, com el MACBA. Les fotografies d'Ugas moltes vegades són una lectura sobre la intervenció de l'arquitectura o l'urbanisme en el paisatge. La seva nova proposta es podrà veure a ARCOMadrid: «Hi treballo des de fa dos anys. És sobre tot allò que s'ha construït amb decisions polítiques i que ara ningú se'n fa responsable, com el ressort que es va començar a fer a Espuï i que amb la crisi es va quedar a mitges». Ugas també va fotografiar la pista d'atletisme de Sabadell i en va fer la seva pròpia lectura. Al costat de les imatges de l'espectacular infraestructura que va construir l'anterior govern, escriu: «¿En un quilòmetre quadrat cohabitaven tres pistes d'atletisme i tres pistes

poliesportives. L'última, inaugurada el 2010, amb un cost superior als 12 milions d'euros. Era necessària una infraestructura com aquesta?»

Roberto Piqueras

«No és qüestió de rebre ajudes sinó que hi hagi més interès social»

Roberto Piqueras viu a Londres des de fa quatre anys. Va mostrar els seus dissenys a la O80 Barcelona Fashion el 2007 i a la Cibeles Fashion Week de Madrid. Exhibir les seves creacions a les dues grans plataformes de la moda de l'Estat espanyol podria ser el somni de tot dissenyador, però no era el que ell anhelava: «Tot plegat em va donar repercussió però no arribava al públic que volia arribar. Volia arribar a un públic més *underground* i no a les lectores de *Marie Claire* o *Vogue*. A més, m'agrada pensar que tothom pot accedir al meu art, que qualsevol persona el pot portar a sobre i el pot utilitzar». Piqueras va decidir arriscar-se i buscar noves plataformes: «Vaig començar amb les galeries, però volia espais més oberts. No crec en una moda que s'exhibeix en espais tancats on es necessita una invitació i hi ha una certa exclusivitat». L'atreia el carrer, el barri, i va fer desfilades en llocs públics: «Una desfilada no et deixa expressar res. És gent que camina i ja està i si vols fer alguna cosa sorprenent necessites molts diners. Volia alguna cosa que pogués veure tothom i que també impliqués altres artistes: músics, fotògrafs, vídeoartistes...», relata. Una de les seves propostes més agosarades va aconseguir força espai als mitjans de comunicació londinencs. Va ser una desfilada sense permís oficial al British Museum. Va llogar un espai en un hotel proper per maquillar, pentinar i vestir els models i després, aquests van caminar fins al vestíbul del museu: «Era també una reflexió crítica sobre els espais públics, sobre de qui són i per a qui són. Ho vam fer sense molestar ningú. Per què desfilat a la Fashion Week si ho pots fer al British Museum?», es planteja Piqueras. Però més tard també va arribar a la conclusió que per molt que fes desfilades a Madrid, Barcelona o Londres, els seus clients estaven a molts altres llocs del món com Tòquio o Taipei: «Pots fer un gran esdeveniment i només tenir mig centenar de persones, amb les xarxes arribo arreu del món». Ara busca una nova feina a Londres. Admet que a la capital britànica treballar com a autònom és molt més fàcil. Va intentar l'aventura empresarial a Catalunya però va ser impossible: «A Espanya no pots fer res si no ets una mica ric o tens alguns estalvis. Com a mínim ens haurien de deixar començar». Ara busca una nova feina a Londres: «He invertit molt de temps en les col·leccions, en moltes coses que no tenen res a veure amb crear, com controls de qualitat, burocràcia, fer números, distribució... i

Imatge de Roberto Piqueras.

sense suport. Necessito canviar d'aires. Aquí hi ha agències creatives que t'ajuden a trobar el teu lloc. Hi ha més infraestructura, més comerç i una mentalitat molt més jove». Piqueras no creu en les subvencions: «No és qüestió de rebre ajudes sinó que hi hagi més interès social. Consumir de manera diferent. Ens han venut que hem de comprar molt i barat i que no passa res si ho llencem. S'haurien de valorar més les coses».

Joaquín Jara

«La visibilitat s'aconsegueix pas a pas, movent-te per festivals i galeries»

Joaquín Jara (Sabadell, 1977) és un artista pluridisciplinar: ha fet intervencions en entorns naturals i urbans, escultura, i ha fet creacions artístiques per ambientar pel·lícules com *El perfume*, *L'orfenat*, *Savage Grace* o *A la ciutat de Sílvia*. Va començar els estudis d'arts aplicades a La Llotja de Barcelona i a la Camberwell School of Arts and Fine Arts de Londres. Ha fet treballs murals i un dels temes que més és present a la seva obra és el pas del temps. A l'entorn de Sabadell va fer el 2004 *Verticalitat/Horitzontalitat*: eren dues escultures instal·lades en un lloc abandonat. Va documentar com l'obra, exposada a l'entorn natural, s'anava desintegrant fins desaparèixer. També ha treballat amb dansa (les seves creacions s'han pogut veure al Centre d'Art Museu Reina Sofia) i ha exposat a importants galeries i museus d'arreu de l'Estat. «Tot plegat és molt intuïtiu. La visibilitat s'aconsegueix pas a pas, movent-te per festivals i galeries. En tots aquests llocs surten molts diàlegs i pots conèixer persones amb una sensibilitat semblant a la teva». No és fàcil: «Hi ha moltes galeries molt experimentals que desapareixen perquè no poden mantenir-se amb un discurs poc comercial. Hi hauria d'haver més llibertat, més espais, més risc, més diàleg i no limitar-se a jutjar obres sense conèixer-les. La meva obra, per exemple, no és fàcil perquè no és amable».

Golem de Joaquín Jara, 2009.

Hi ha molts altres artistes, amb una llarguíssima trajectòria, que també lluiten per ser visibles. En el seu cas, tenen tot un llegat que moltes vegades ha quedat oblidat en el magatzem d'un museu. Han de bregar per intentar tirar endavant catàlegs i projectes per ordenar i fer accessible la seva obra, evitant que caigui en l'oblit. Però aquest potser és un altre capítol.

Silvia Marimon

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal](#) i [política de privacitat](#).

Silvia Marimon

Periodista de cultura, especialitzada en història, del diari Ara. Ha treballat per El País, per a la revista d'història Sàpiens i per a Time Out. Ha col·laborat amb els llibres d'Arcadi Oliveres *Aturem la crisi* i *El meu camí cap a la utopia* i en diferents publicacions sobre la història [...]

[Llegir més](#)

